

Social- og boligminister Pernille Rosenkrantz-Theils talepapir

Anledning	Samrådsspørgsmål G om undersøgelseskommision om kongebreve
Dato / tid	19. december 2023, kl. 15.30 – 16.30
Sted	Folketinget
Talens varighed	ca. 7 minutter

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmål G stillet af Inger Støjberg og Marlene Harpsøe (DD)

”Vil ministeren redegøre for, om ministeren ønsker at igangsætte en undersøgelseskommision, der kan afdække den praksis samt omfanget heraf, der i årevis har været hos danske myndigheder ift. at blåstemple ikke-vestlige mindreåriges ægteskaber via kongebreve?”

Tak for det, og tak for samrådsspørgsmålet, og tak for at sætte lys på det her.

Jeg er enig i den karakteristik af, hvad der er imod de værdier, vi har her til lands. Og jeg mener, at vi skal have øjnene stift rettet på de børn, som bliver underlagt ægteskaber på et tidspunkt jo, som under ingen omstændighed falder i tråd med den måde, som vi opfatter, at børn skal have deres barneliv på.

Og jeg skal indledningsvist sige, at jeg er opmærksom på, at spørgerne også interesserer sig for den problemstilling, der

handler om mindreårige piger, der i nogen kredse bliver religiøst viet.

Og læser man det spørgsmål, så drejer samrådsspørgsmålet sig i dag alene om muligheden, der tidligere var for at dispensere fra alderskravet om, at man skal være 18 år for at indgå ægteskab med retsvirkning i Danmark. Altså det man kaldte kongebrev.

Bare lige for at definere, hvad der ligger hvor. Og det er alene den sidste problemstilling, jeg forholder mig til, fordi spørgsmålet om religiøse vielser ligger hos min gode kollega.

Med det er slået fast vil jeg sige, at jeg er helt på linje med det, som statsministeren tilkendegav under spørgetimen for nylig. Altså ingen mennesker skal jo tvinges til at indgå i et ægteskab.

Og ægteskab skal ikke kunne bruges til at undertrykke eller kontrollere unge piger eller kvinder.

Og mener man noget andet, så er det efter min mening et udtryk for en forkvaklet tankegang, som ikke hører hjemme her, hvor vi tværtimod værner om unge kvinders ret til selv at bestemme over deres eget liv.

Og derfor var det også det eneste rigtige at gøre, da vi i 2017 effektivt fik stoppet den praksis med de såkaldte kongebreve.

Og samtidig fik vi ind i lovgivningen, at danske myndigheder ikke længere anerkender ægteskaber indgået af mindreårige i udlandet med mindre, at der er tvingende grunde. Det er en ekstremt lille sprække. Altså med mindre, at der er tvingende grunde.

Og tvingende grunde kan fx være, når en manglende anerkendelse af ægteskabet ellers vil stille parret i en urimelig situation. Fx hvis en ægtefælle er død. Altså hvis den ene ægtefælle er død, og den manglende anerkendelse af ægteskabet vil betyde, at den efterladte ægtefælles faderskab til fælles børn drages i tvivl. Det er alt andet lige en meget lille sprække. Det er altså ikke nok, at parret har kendt hinanden længe. Det er heller ikke nok, at parret har børn sammen.

Med lovændringen er vi i Danmark med til at understøtte et af FN's verdensmål om et opgør med fænomenet barnebrude. Bare for at understrege, hvor vigtigt det her er.

Set i bagklogskabens lys, så vil man nok stille spørgsmålstejn ved, hvorfor man ikke satte en stopper for den praksis noget tidligere.

Det kan undre mig, at reglerne har været på den måde, de har været. Også selvom de tal, som udvalget og spørgerne har fået, viser antallet af de sager de sidste mange år før lovændringen var kraftigt faldende, så er det jo i hvert fald helt andet kompas, end det de fleste af os har, der har ligget til grund for, at man har kunnet have de regler.

Af de samme tal, skal jeg sige, fremgår det også, at ingen mindreårige er blevet viet af danske myndigheder efter lovændringen i 2017.

Kigger vi bagud i tid, så er det rigtigt, at danske myndigheder i årtier medvirkede til, at mindreårige indgik ægteskaber.

Det synes jeg faktisk er ret rystende. Men det er sådan, det er.

Det var tilfældet, når danske myndigheder dispenserede for alderskrav og par derfor blev gift her i landet.

Det var også tilfældet, når danske myndigheder anerkendte og registrerede ægteskaber indgået af mindreårige i udlandet.

Myndighederne handlede ud fra en åben og kendt mangeårig praksis, der tillod ægteskaber, hvis en vis række betingelser var opfyldt.

Det var en praksis, som havde rod i en tid, der er noget andet end vores tid i dag, og i øvrigt i et helt andet værdisæt, end det jeg i hvert fald er i besiddelse af.

Sådan som man gjorde det dengang, kunne vi aldrig finde på at gribe det an, hvis man havde lavet regelsættet i dag.

Når vi kigger på fortiden, så er det vigtigt at huske på, at det dengang var gældende praksis, at udgangspunktet var, at man ikke skulle dispensere for alderskravet eller i øvrigt anerkende udenlandske ægteskaber, hvis den ene af parterne var under 15 år.

Samtidig var det sådan, at myndighederne heller ikke dengang måtte medvirke til, at nogen blev tvunget ind i et ægteskab, de ikke ville være i.

Og hvis danske myndigheder på nogen måder har medvirket bevidst til det, så er det jo selvfølgelig fuldstændig uacceptabelt.

Jeg har kaldt det statsautoriseret pædofili, hvis man bidrager til, at et barn under 15 år bliver gift. Det mener jeg helt bogstaveligt. Altså, fordi det er jo det, det er. Vi opfatter det som pædofili, hvis et voksen menneske er sammen med en under 15-årig.

Og derfor så vil vi også, som statsministeren sagde i det spørgetimen, gerne se på muligheden for at belyse den praksis, der har været, for at se, hvad der er op og ned i det.

Og jeg har allerede sat ministeriet i gang med at afdække, hvad der rent faktisk kan lade sig gøre.

Og når vi er blevet klogere på det, så vil jeg gerne orientere spørgerne om det.

Så jeg har lyst til at sige et par ord om de tal, der er kommet frem fra efter 2017. Jeg synes, det tal er for højt.

Den sprække, jeg ser i lovgivningen, den er meget lille. Og det vil sige, det her med, at den ene part, altså det eksempel, der bliver brugt, det er, at den ene part skal have været død. Altså, det må alt andet lige være et relativt lille antal, hvor det er sådan, at den ene ægtefælle dør.

Og når det er sagt, så skal jeg selvfølgelig sætte det aber dabei ind, at det kan jo være en flygtningebølge, hvor alle mændene er i det ene land og bliver slået ihjel i krigen, og kvinderne er i det andet land. Men mon dog.

Jeg synes, det tal lyder for højt. Og det vil sige, med alle de forbehold, man altid skal lægge ind, inden jeg har lavet en afdækning, så vil jeg gerne sige, at alle mine alarmklokker ringer. Alle mine alarmklokker ringer.

Det tal må ikke være så højt. Og derfor har jeg selvfølgelig bedt ministeriet om dels at sende et brev til kommunerne og tilkendegive, hvad er det, der er praksis, også selvom vi endnu ikke ved, hvad der er op og ned i tallene.

Og så har jeg et ønske om, at vi får afdækket, hvad drejer det her sig om. Hvordan kan det tal være så højt? Så bare for at sige, at én ting er det bagudrettede, men jeg har altså også et ønske om, at vi får kigget på det, der er sket efter 2017.

Tak for ordet indledningsvis.